

Scheemda C. 128.

1. as do.under n u.nebiter - of n va.ik(e) zain bim ze bānje
2. mīn kamerv.t is āmt blo.um gaitu (gu:n)
3. tegyw.o.re spm za'laino: - of a'lanə: noX mu:r mi:t mesinæs
4. grubm istur - of isur va:rak
5. updat - of updat s̄kip kre.gg ze versximalt bro:t
6. de t̄mmerman et n splinter in zl̄n vñjer
7. de s̄xipar slukt zl̄n lpm of
8. mde.i fo:brik is nikst zain
9. kum 'ir kmt
10. ko:stela:in tap - of s̄kejk - of ge:f - of do.u ū:va.ier glu:zj bir - of ba.ier - dim. gluskas is niet zo gebr., 't is glaskas in geval van oogglaasje bv. - pint onbek.
11. braj ūs tve.i kilo. - of va.ier punt ka:cra - vroeger sprak men van nedderlands punt = 1 Kg. || lace ka:rzp (dim. niet gebruikelijk) || kleine zuwe keisen zijne vesterlese ka:rzp
12. zebm mi:t ør vibmt dra:i kān vin updruijkj
13. ai dra:igde mi mi:t n knapøl - of n ba:jøl
14. rkepsin knæ:je 'zain
15. vastpu:bmt (niet gebruikelijk, we weten wel wat 't is) vort nait fo:l meer vi:t
16. k bñn blida dak nait mi:t ør gū:m bm
17. 'ikept naidu:n mjp ju:j'ar
18. ve:let du:n hui de:i dur a:jkumt
19. spm - spmøvepe - spmøvepm - kopstaber
20. peta - matsu - bā:je - benaut - va:ide - putsto:ule - e.ga - kikø - vlinder - of s̄xø.ulaper = eveneens algemene naam voor „vlinder“.
21. da:ike:ł mœ.yk daili ve:lt ā:ntslu:gg
22. ksel di kra:lcøs ge:bp
23. ejelā:mt - of ejelant lft fo:l - of n hält - of n ba:rg o:l s̄xe:pø slo:pm
24. ai is øs n mu:l dør n un:t be:tp || be:t ||
25. ge:f mi tve.i braidi staiñ - braiderø - de braitsm
26. dat stanþe:lt sta:it:ur nait mer
27. de:i man etp le:bp øs n prms
28. de dyvel is nait m de:mal ble:bp
29. do s̄xø.ulkmder bñp mi:t me:ster nu:(d) ze. to.u ve:st
30. ikento:X nait ko:rp ve:raklur bñ
31. de baistp drmjk - of zupm ge:mp sluber || H.nzut || me:l ||
32. aikenai:ł ā:ntua:rk Xun - aist:mdø ke:l || lis:e:re „buikpijn“ - 'kopseira „hoofdpijn“.
33. mu:k - of do.u øsn stul mde.i bezp - of zet mi e:bp de:i bezp upstu:le
34. ne. mit ke:gels vortl nait me:r spø:lt
35. he. kepti al tve.i mu:l - of ker ro:pm
36. de:i pe:re is nait rip - dr zt nøg: vte pitm
37. zai bñp nu:t lämt || ve:lt ||
38. zai edum eerst sñn ge:lt mi:t upmu:kt
39. ai zelt no:it vi:s brep
40. zai is de:lfte van ø:r mæ:lkvit
41. de mān mō:ut sñn vrau besXa:rm
42. mðol'v. zwemp is Xevurlek
43. aist fo:l - of n hält pru:ces umduðe sta:rk is
44. vi mō:utp du:r de:lfte van s̄bip eni dā:nder s:lfte
45. s̄lpni e:bp de:i be:re - of dat le:dikanj upto:lp
46. ūs mezolur - of metselur iso. vet as n slakø of as n zvin || ai is slakovet - of swinevet ||
47. zai s̄bip vet ve:lt fe:rstø - of twistø sprmt
48. da bo:mke:ker zel de bo:mentp
49. da.u eerst tfenster - of tru:m es drXt
50. t bega:ntelyd || ke:rkdainst ||
51. betspre:i - kikørit - verspre:idp - utspre:idp - verbra:idp - u:bra:idp - vörbera:idp - mizø strø:dp - n bo:tørum - of n bruge smen:p
52. de:i vrau eder ur o:fknpm lu:tp
53. zin vu:dér et um ze:ş jur nüt s̄xø.ulø gū:n lu:tp
54. kebum o:fru:dp um zo:lu:; bitvuterlaystegu:n
55. vu:le ve:rzn zaije - of zi:xt men mdrø stre:k nait fo:l
56. staiñ potp bñp nait fo:l vert
57. do:bpplä:ngke sta:it bido:bpnt || de:rtø ||
58. im me:rt ist noX te kø:ls umte kutsø
59. de:i kerzø gesf n eldø li:xt nait
60. atruktiper:t än zin stert
61. do:destis kuami iride: - of adju:r nu:t ma:rk
62. de pu:ter ze. dat ūs laimane:r vulmu:ktis
63. za:xtmri we:l mu:r ze:st niks te:gg mi
64. tswa:fkøs selb vel ga:u ver:ko:m
65. ga:ist fündu:ge nait āmt ku:rtspø:lp
66. e:tp - of lazø zao:lk Xru.X - of Xerø ke:ze
67. zl̄n mo:ter is kø:pot - ai ke:nai: vider
68. tñş va:rmre daX ve:st mu:r tñş za:xtu:bmt - of n le:i ub:mt (als de wind wegvalt).
69. tju:kjø lopt ublo:de vɔ:utn
70. zitp s̄xø:re - of n burste mde.i ka:ne
71. ku:vl dade post mu: n braif bro:Xte
72. ta:rtø da:ł mi:zer
73. ikmai:ł mi:t dva:rskøpmp umgu:n
74. nu:tskøft spanvi - of spānvøtpe:rt fo:r wap:ku:re (als 't een boerenkar is)
75. kep vat ko:zø - vān vāmce:rp o:f'a:nal
76. de zø:n vānda kø:nykis o:k soldu:t ve:st
77. de:i ro:zp s̄bip lä:je do:ns
79. klø:fdør gāin spi:r - of vo:rt - of ste:k yan
80. tkmt - of tpucé (verouderd) va:ş do:t fo:rdatsat de:pøp kün
81. ait: lejkøde or:p ēn tru:ndø o:gg || lo:pm ||
82. ør u:lkjø is mi:t n koe:fkø nu:t bus Xun um brumelste plukj
83. dur is n tre. van de:i lader
84. ai zete de:stre:t o:pm
85. de ly - of de me:snø zoe:Xtø niks ā:ns as Xelj: ēn ri:kdom
86. ør munds drø:ge van dœ:rst
87. de:i ve:g lopt krum tñş umve:g dur lajs - of du:rlø:pjø ju:'um
88. iko:gde ve:rdlace ju:j n trumke
89. de ze:gbuk istikt n kœ:rt || starpi „gestorven“ - slukj - slo:k - slo:kj ||
90. zin laice was kœ:rt mu:r mo:i
91. mtsXa:re ist up be:ste
92. n s̄xater (niet zo gebruikelijk) - of n ju:ger mō:ut Xø:ut kyri: kæ:n

93. zœ.yk mino.ut es up
 94. kvaat naīt vu:r.kum zœ.ykij mo.ut
 95. n̄ ko:le (= koude) kelder is:ø.ut fœ:rt bi:r of ba.iər
 96. kmus ko:ublo.ut drijkij um ãn te sta:r.kij
 97. kmo.ut e:rst tko.uva.uer mtsta:la kro:np
 98. mîm brœ:jer uas mœ:i - of mœ:ye
 99. dæ me:lkfenter - of me:lkbu:r etn gro.te lo.p
 100. dat supm iš danen zu:r - sty:rum dř m̄t ve:rum
 101. vr zu:ln̄ de.i pato myr vel di:xt mu.kij kn̄
 102. dř va:lt nrks up um te ze:gg - si:kijr
 103. ai kumt no:it n̄ manytelut
 104. mr'tu.li bñp ba:rgg | vy:r || spz:in ||
 105. dy:rstu du:r upto drukij
 106. m de:sil sñp ze:p stuk fñn de bruge c:fur:n
 107. mo:ust ū: fo:lcøs e:bñp zain - of mo:ustes ko:m
 dñn kï:ns:tūs: fo:lcæsin
 108. ains fñstast ko:rp mrtñ go:ie pyt ful ge:lt
 109. de.i dœ:re is fñm bœ:kjø:lt mu:kt
 110. n̄ gatra:ude vran mo:ut na:ip kn̄
 111. kebir grasa:it mu:r vas Xain go:ut su:t
 112. de brauer ze:Xt dat no:xta dy:t is umte ba:un
 113. bakij - ik bak - du bakst - ai bakt - baktai - of
 bakte - vi bakij - ik bakt - du bakst - ai bakte
 vi bak(t)ij - vi sñp bakt
 114. baidñ - ik bai - du batst - ai bat - vi baidñ - baidñ
 vi - of bai:ve - ik bo. - kap bo:dñ - bo:dñ zao:k
 115. tñp klasinge - of n̄ lace mu:r n̄ fe:ine
 116. ikñ ir a:ier kri:gg up (d)ma:rk
 117. ojet se:Xt dade ã.mi denkj zel
 118. tma:ice (of dma:it) ze. dade gelika:r
 119. dř vazñ vif priz:zn
 120. under de.i 'skelbo.m - of aikij'bo.m ligg ve:lskels
121. tu:tar ko:kt fut - tko:ktal
 122. to:js no:χrœ.yn - ts̄ no:χ mu:r net ma:it
 123. da:i - of dat strp - of dat so:uské mu:kij ze mi:t de
 do:le van:ai
 124. da: bo:mke zel du:r naīt bæ:st grœ:in - of wa:zn
 km̄
 125. do:mi (= de dominee) et Xo:ie vin
 126. ū:s o:lus iš ubrant || bra:nt „brand“ ||
 127. dme:jk spo:it de ko:uto.utj:ur
 128. tkœ:ster lat - krys - kry:zp
 129. de ku:rbo.ms bu:gg dør under de vra:xt
 130. de tve:i - of ba:ide dytsars kvam nu. butp
 131. zai sñp um bñndñ blau slu:gg - of a:un
 132. de.i fy iš vadan - fla:u - of laf = zouteloos
 133. dř li:xtij dika lu:ge sñ:z
 134. ts̄ n̄ aivøgat le.dñ dakti zain ep
 135. ro:terdam vort n̄n halemu:l ne:ie stat
 136. do:un - ik do:ut - du dast - aidat - vi do:udnt -
 i do:udnt - zai do:udnt - ik de:t - du de:st - ai
 de:t - vi de:dt - i de:dt - zai de:dt - de:iktat -
 de. a:z mu:r - de.dñ zaīt mu:r
 137. dø:pmp - dø:pklait - dø:pbekj - de soldu.tñ
 138. dœ:rsp - ai dœ:rst - ai darsø - a:et darsø
 139. ikñ bm̄ - du bmst - ai bmst - vi bm̄ - i bm̄ -
 zai bm̄ - bm̄tai - bm̄tø - bunai - of bune - ikñp bun
 140. Lokale Landmaten : da:imt (= 1/2 Ha) - rø:u
 (= are) - bandør (= 1 Ha) - spmt is verouderd.
 141. Lokale Waternamen : dø:j'gø:te (= een afwa:
 teringsslot) - dol'e:ie (= oude Ae) - dø:lu
 (= de Westerwoldse A) - tXro:t mu:r - tlæ:
 mu:r (= Maar).

De naam van deze plaats in haar eigen dialekt is sXe.mte

De inwoners heten sXe.mters

Geen bijnaam bekend.

Aantal inwoners : plaats zelf : ± 1500 ; gemeente : ± 7300.

Taaltoestand. De gemeente bestaat uit : sXe.mte - e.kste - sXe.mter(h)amerk - tu:ur - sXe.mtersvu.X
 vesterla:i - nu:pels - tru:ndl - klo:ster:lt (= Heiligerlee) - tu:jkys'ort - sXe.mtermer - e.kster(h)amerk -
 koi:k(h)'o:rn.

Volgens de zegslieden heeft de hele gemeente 't zelfde dialekt. In bepaalde milieus („dikke boeren“) wordt wel „beschaafd dialekt“ gesproken : ha:ifstrunt - ha:ifre.gyu:ter zoals één van de zegslieden zei, vooral door de vrouwen.

In hoofdzaak agrarische bevolking, maar toch ook veel arbeiders die in de industrie werken : steenfabriek, groentewinkel, zaaddrugerijs, klokengieterij. Vele arbeiders werken in Winschoten.

Zegslieden 1. G. P. Telkamp ; geb. 1895 te Scheemda; heeft steeds hier gewoond; V. van Sidderburen, M. van Scheemda ; voeger ; spreekt altijd dialekt.

2. O. R. Houwen ; geb. 1887 te Scheemda ; heeft hier steeds gewoond ; V. van Meeden, M. van Scheemda ; oud-gemeentesecretaris ; spreekt ook dialekt.